

Пампурак Анжела,

Національний університет "Острозька академія"

ЗАСТОСУВАННЯ УЧНІВСЬКИХ КОРПУСІВ ТЕКСТІВ ПРИ НАВЧАННІ ЛЕКСИКИ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

У цій статті йдеться про процеси застосування учнівських корпусів текстів при навчанні лексики іноземної мови.

Ключові слова: електронні корпуси, технології, корпусна лінгвістика.

This article is devoted to the processes of linguistic corpora implementation in learning foreign language.

Keywords: electronic enclosures, technology, corpus linguistics.

Протягом останніх десятиліть внаслідок взаємодії методики викладання іноземних мов з здобутками комп'ютерних та інформаційних технологій спостерігається швидкий розвиток, удосконалення традиційних та поява нових інноваційних засобів та методів навчання іноземних мов, зокрема корпусного методу.

Корпусний метод навчання базується на здобутках однієї з галузей прикладної лінгвістики – корпусної лінгвістики; науки предметом дослідження якої є процес створення, обробки та використання корпусів, а об'єктом – корпуси мовленнєвого матеріалу мови та технології їх створення.

Недостатній рівень дослідження корпусів текстів, штучне обмеження сфери їх застосування та відсутність базових навичок користування ними у переважній частині лінгвістів зумовлюють актуальність дослідження, що стало основою написання статті, оскільки його метою є аналіз поняття електронних корпусів текстів загалом та учнівських корпусів зокрема; висвітлення їх переваг та можливостей застосування у методиці викладання іноземних мов при навчанні лексики, граматики, тощо.

Корпус текстів – це не просто електронна бібліотека, зібрання текстів чи словників певної мови, це інформаційна система, яка міс-

тять в собі сформоване за певними вимогами зібрання спеціально відібраних та підготовлених усних чи письмових текстів (однієї мови, окремого діалекту або іншої підмножини мов) в електронному вигляді з додаванням спеціальної розмітки (анотування), що надає можливість їх подальшого детального вивчення та опрацювання.

З-поміж великої кількості різних видів електронних корпусів основою для розробки нових методів у методиці навчання іноземних мов найчастіше слугують учнівські корпуси текстів (learner corpus), адже метою їх створення вважається можливість проведення їх аналізу для виявлення різноманітних засобів та методів покращення викладання та полегшення засвоєння іноземної мови. Характерною особливістю учнівських корпусів текстів є те, що мовну інформацію для створення та поповнення їх бази надають люди, які вивчають мову як іноземну.

Порівняно з першими спробами аналізу учнівських помилок, що здійснювалися у 60-70-х роках ХХ століття вручну та базувалися на невеликих сукупностях текстів не електронного формату сучасні електронні учнівські корпуси текстів мають низку суттєвих переваг (значно більший обсяг, електронний формат та точні критерії збору матеріалу), що дозволяють здійснити не лише якісний, а й кількісний аналіз мовленнєвих даних учнів [1].

Наприклад, на основі учнівських корпусів, можна створювати списки активної лексики учнів/студентів, частотності вживання слів тощо, що слугують базою для створення навчальної лексикографії: академічних словників та посібників.

Забезпечуючи накопичення, надійне зберігання, можливість багаторазового опрацювання та аналізу зібраних матеріалів різних мов учнівські корпуси текстів також можуть використовуватися на усіх етапах навчання лексики іноземної мови для полегшення її засвоєння:

1. На етапі ознайомлення учнів з новими лексичними одиницями тексти учнівських корпусів застосовуються як один з найпродуктивніших засобів мовної семантизації, забезпечуючи перегляд контекстного застосування мовної одиниці та аналіз її природного оточення.

2. Для здійснення етапів автоматизації та удосконалення дій учнів/студентів з лексикою використовуються тренувальні вправи, розроблені на базі учнівських корпусів текстів.

Крім того, подібні корпуси можуть також застосовуватися для лінгвістичного аналізу з метою виявлення основних лексичних помилок мовців та труднощів, що виникають при вивченні іноземної мови. Це допомагає встановити частотність різних типів мовних помилок, види контекстів в яких вони найчастіше зустрічаються та розробити ефективні плани та методи покращення навчання іноземних мов.

Електронні учнівські корпуси текстів найбільш поширені в Азії та Європі. Одним з найвідоміших є міжнародний навчальний англomовний корпус есе студентів, що мають рівень володіння іноземною мовою “*advanced*”, відомий під назвою *International Corpus of Learner English (ICLE)*. Метою його створення вважається накопичення та опрацювання есе, написаних носіями різних мов світу, для яких англійська мова є іноземною, а не рідною. Зазвичай корпус використовується для здійснення дискурсивного та статистичного аналізу лексичного запасу учнів, проведення порівняльних досліджень. Більшість лінгвістів схильні вважати *ICLE* прикладом ефективних напрацювань у галузі корпусної та прикладної лінгвістики.

Література:

1. Бук С. Учніські корпуси в методиці викладання іноземної мови [Текст] / С. Бук // Теорія і практика викладання української мови як іноземної, 2007. – №2. – С. 19-23.
2. Демська-Кульчицька О. Корпусні підходи в методиці мови [Текст] / О. Демська-Кульчицька // Теорія і практика викладання української мови як іноземної, 2006. – №1. – С. 22-27.
3. Соснина Е. П. Корпусная лингвистика и корпусный подход в обучении иностранному языку // Ульян. гос. техн. ун-т. – Ульяновск [Електронний ресурс] // http://ling.ulstu.ru/linguistics/resources/literature/articles/corpus_linguistics_language_teaching/
4. Granger S. Computer learner corpus research: current status and future prospects // *Applied Corpus Linguistics: A Multidimensional Perspective* / Ed. by U. Connor and T. Upton. – Amsterdam, 2004. – P. 123-145.
5. The Louvain Centre for English Corpus Linguistics [Електронний ресурс] // <http://www.uclouvain.be/en-cecl.html/>